

زندگی پس از مرگ

منازل الآخره

شیخ عباس قمی رحمۃ اللہ علیہ

www.ketab.ir

زندگی پس از مرگ منازل الآخرة

نویسنده: شیخ عباس قمی رحمته الله علیه

ناشر: انتشارات کتاب جمکران

طرح جلد: سید محمد هادی قادری

چاپ: بیستم، بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپخانه: پاسدار اسلام

بازرگانی کتاب جمکران: ۰۹۱۹۲۵۵۲۰۳۰

مدیریت بازرگانی: ۰۹۱۲۱۵۱۸۱۴۹

سرشناسه	قمی، عباس، ۱۲۵۴ - ۱۳۱۹.
عنوان و نام پدیدآور	زندگی پس از مرگ (منازل الآخرة) به ضمیمه زندگی نامه مولف / عباس قمی.
مشخصات نشر:	قم: کتاب جمکران، ۱۳۹۵.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۶۷۰۵-۱۹-۷
یادداشت:	چاپ اول: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۴.
یادداشت:	عنوان روی جلد: منازل الآخرة: زندگی پس از مرگ همراه با زندگی نامه مولف.
یادداشت:	کتابخانه: کتابخانه حضرت زینبویس.
عنوان روی جلد:	منازل الآخرة: زندگی پس از مرگ همراه با زندگی نامه مولف.
موضوع:	قمی، عباس، ۱۲۵۴ - ۱۳۱۹. -- سرگذشتنامه
موضوع:	معاد
موضوع:	مرگ
رده بندی کنگره:	BP۲۲۲۲/ق۸م۸۶ ۱۳۹۵
موضوع:	۲۹۷/۴۴
رده بندی دیویی:	۴۹-۷۷۷۴
شماره کتابشناسی ملی:	

دفتر مالی و بازرگانی: قم، مسجد مقدس جمکران.
ساختمان اداری، انتشارات کتاب جمکران، تلفن
تلفن: ۰۲۵۳۷۲۵۳۳۴، کد پستی: ۳۷۲۷۱۳۱۳۵

دفتر مرکزی پژوهش و نشر: قم، خیابان شهید فاطمی،
کد پستی: ۲۸، پلاک ۶، انتشارات کتاب جمکران، تلفن
تلفن: ۰۲۵۳۷۲۵۳۳۴، کد پستی: ۳۷۱۵۶۶۴۴۴

ketabejamkaran.ir

@ketabejamkaran

t.me/ketabejamkaran

فهرست

- ۱۱ به عنوان پیشگفتار
- ۲۳ آنچه می‌خوانید
- ۲۵ انگیزه نگارش
- ۲۷ تولد وزادگاه
- ۲۷ پدر، مادر، کودکی
- ۲۸ خصوصیات اخلاقی
- ۲۹ شوق وافر به اهل بیت رسالت علیهم‌السلام
- ۳۲ رمز موفقیت مردان بزرگ
- ۳۳ شیخ عبدالرزاق و کتاب «منازل الآخرة»
- ۳۴ اخلاص در تألیف
- ۳۵ تهذیب نفس تا کجا...؟! ..
- ۳۶ تحصیلات
- ۴۴ تلاش وی در تبلیغ
- ۴۷ تألیفات
- ۵۲ و سرانجام...
- ۵۵ پیرامون کتاب حاضر
- ۵۸ چند تذکر
- ۶۰ چاپ‌های مختلف «منازل الآخرة»

- ۶۱ منابع و مصادر کتاب «منازل الآخرة»
- ۶۴ منابع زندگی نامه
- ۶۴ کتب شرح حال مؤلف

زندگی پس از مرگ - ۶۷

- ۶۸ تمثال مرحوم محدث قمی رحمته الله
- ۶۹ نمونه‌ای از خط زیبای مرحوم محدث قمی رحمته الله
- ۷۰ صفحه اول از چاپ اول «منازل الآخرة»
- ۷۱ صفحه آخر از چاپ اول «منازل الآخرة»
- ۷۵ مقدمه مؤلف

فصل اول، مرگ - ۷۹

- ۷۹ عَقْبَةُ اُول: سَكَرَاتِ مَوْتٍ وَ شَدَّتِ جَانِ كُنْدِنِ اَسْت
- ۸۲ واما چیزهایی که باعث آسانی سَكَرَاتِ مَوْتِ است
- ۸۷ عَقْبَةُ دَوْمٍ عَدِيلَةُ عِنْدَ الْمَوْتِ اَسْت
- ۸۹ چیزهایی که نافع است برای این عقبه
- ۹۱ حکایت اول
- ۹۳ حکایت دوم
- ۹۵ لطیفه

فصل دوم، قبر - ۹۷

- ۹۷ عقبه اول وحشت قبر است

۱۰۱	حکایت
۱۰۲	عَقَبَةُ دَوْمِ صَغَطِه و فشار قبر
۱۰۶	چیزهایی که باعث نجات از فشار قبر است
۱۱۱	عَقَبَةُ سَوْمِ سَوَالِ مُنْكَر و نکیر در قبر
۱۱۵	حکایت
۱۱۶	حکایت
۱۱۷	حکایت

فصل سوم، برزخ - ۱۲۱

۱۲۱	از منازل مَهُولَةُ بَرَزَخ است
۱۲۶	حکایت
۱۲۹	حکایت
۱۳۲	حکایت
۱۳۴	حکایت
۱۳۶	حکایت

فصل چهارم، قیامت - ۱۴۱

۱۴۱	یکی از منازل هولناک آخرت، قیامت است
-----	-------------------------------------

فصل پنجم، بیرون آمدن از قبر - ۱۵۳

۱۶۰	حَنْمٌ يَكْرَهُ حَنْمٌ
-----	------------------------

فصل ششم، میزان - ۱۶۳

- یکی از مواقف مهوله قیامت، موقف میزان و سنجیدن اعمال است ۱۶۳
- اما اخبار در فضل صلوات ۱۶۴
- واما روایات در حُسن خُلق پس چنین است ۱۶۹
- روایت اول ۱۶۹
- روایت دوم ۱۷۱
- روایت سوم ۱۷۵
- حکایات در حُسن خُلق پس چنین [است] ۱۷۷
- حکایت اول ۱۷۷
- حکایت دوم ۱۷۹
- حکایت سوم ۱۸۲
- حکایت چهارم ۱۸۶

فصل هفتم، حسابرسی - ۱۸۹

- از جمله مواقف مهوله، موقف حساب است ۱۸۹
- حکایت ۱۹۲
- حکایت ۱۹۵

فصل هشتم، پرونده - ۱۹۷

- از مواقف مهوله قیامت موقفی است که نامه‌های اعمال داده شود ۱۹۷

فصل نهم، صراط - ۲۰۵

- یکی از جاهای هولناک آخرت، صراط است ۲۰۵
 حکایت ۲۱۰

خاتمه، عذاب جهنم - ۲۱۵

- در ذکر چند خبر از ائمه اطهار علیهم السلام ۲۱۵
 در ذکر قصص خائفان ۲۲۱
 قصه اول ۲۲۱
 قصه دوم ۲۲۳
 قصه سوم ۲۳۰
 قصه چهارم ۲۳۱
 قصه پنجم ۲۳۲
 قصه ششم ۲۳۵
 در ذکر چند مثلی که موجب تنبّه مؤمنان است ۲۳۷
 مثل اول ۲۳۷
 مثل دوم ۲۴۲
 مثل سوم ۲۴۶
 مثل چهارم ۲۵۳
 مثل پنجم ۲۶۰

به عنوان پیشگفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یا صاحب الزمان ادرکنا

مرگ پایان زندگانی انسان نیست؛ بلکه آغاز مرحله‌ای جدید از زندگانی اوست.

مرگ دروازه‌ای گشوده به سوی حیات آخرت است^(۱)
مرگ پاسخ‌گویی و لَبّیک گفتن به دعوت ناگزیر خدای هستی‌بخش، در انتقال از سرایی فانی و ناپایدار، به منزلگاهی باقی و پاینده است.^(۲)
مرگ سفری نزدیک به دیار جاودانگی است.^(۳)

مرگ برای انسانی که دل به خدا داده و با ایمان و یاد قیامت، عمل صالح را ره‌توشه سفر آخرت خویش قرار داده است، شادمانی و آسایش

-
- ۱- الموت باب الآخرة. امیرالمؤمنین علیه السلام. غرر الحکم، ج ۱، ص ۸۴، چاپ دانشگاه تهران.
 - ۲- ... واستحضرتنا دعوتك التي لا بدّ منها ومن اجابتها... امام سجاده علیه السلام. صحیفه سجاده، دعای یازدهم.
 - ۳- الرحیل وشیک. امیرالمؤمنین علی علیه السلام. نهج البلاغه فیض الاسلام، حکمت ۱۷۸.

و بازگشتی خجسته به سوی بهشت برین است. (۱)

مرگ برای او بشارتی به نعمت‌های جاودانه است. (۲)

مرگ برای او بالاترین شادمانی است. (۳)

مرگ پلی برای عبور دادن مؤمن از شداید و ناگواری‌ها به سوی بهشت

بیکران و نعمت‌های همیشگی است. (۴)

مرگ برای مؤمن، چونان کندن جامه‌ای چرکین و پوشیدن لباسی فاخر

به جای آن، چونان باز کردن بندها، شکستن زنجیرها و سوار گشتن بر

رام‌ترین مرکب‌ها، چونان انتقال از منزلی ویران و وحشت‌زا به سرایی

ایمن و مأنوس است. (۵)

مردن برای مؤمن همچون بوییدن بهترین و دلپذیرترین رایحه‌ها است،

از کثرت خوبی این بو، خوابی آرام به سراغش می‌آید و همه درد

و رنج‌هایش پایان می‌پذیرد. (۶)

مردن برای مؤمنی که زاد سفر برگرفته و به حق آماده مرگ شده،

۱- «الموت... جاء بالروح والراحة والكرامة المباركة الى جنة عالية». رسول خدا ﷺ، فروع کافی.

ج ۳، ص ۲۵۷.

۲- «... بشارة بنعيم الأبد...» امام جواد علیه السلام، از امیرالمؤمنین علیه السلام، بحار الانوار، ج ۶، ص ۱۵۴.

۳- «... اعظم سرور یرد علی المؤمنین...» امام مجتبی علیه السلام، مدرک پیشین.

۴- «فما الموت الا قنطرة تعبر بکم عن البؤس والضراء الى الجنان الواسعة والنعيم الدائم».

امام حسین علیه السلام، معانی الاخبار، چاپ نجف، افست ایران، مکتبه المفید، ص ۲۷۴.

۵- امام سجاد علیه السلام، بحار الانوار، ج ۶، ص ۱۵۵، معانی الاخبار، ص ۲۷۴.

۶- «الموت للمؤمن كأطيب ریح یشمه فینعس لطیبه وینقطع التعب والألم کلّه عنه». ماء

صادق علیه السلام، مدرک پیشین، ص ۱۵۲، معانی الاخبار، ص ۲۷۲.

نافع‌تر از دوائی است که دردمندی برای معالجه خویش استعمال می‌کند، آری! اگر آنان نعمت‌هایی را که مرگ سبب وصول به آنهاست می‌شناختند، آن را طلب می‌کردند و دوستش می‌داشتند بیشتر از آن‌که انسان عاقل دوراندیش، برای دفع آفت‌ها و جلب سلامتی دارو را می‌طلبد و دوست می‌دارد.^(۱)

مردن برای مؤمن چونان وارد شدن به حمامی است که آخرین باقی مانده کثافتِ معاصی را از جان او می‌زداید و آلودگی گناهان را از پیکره هستی او پاک می‌کند.^(۲)

به راستی وقتی مؤمن، خود را در دنیا غریب می‌بیند و حصار بسته زندگی دنیایی را زندان روح ملکوتی خویش می‌شمارد، مرگ را که آغاز سفرش به وطنی آشنا، و سکوی پروازش به آسمان ملکوت است، چه سعادت می‌شمارد و چه ملتهبانه چشم انتظارش می‌ماند! و چه زیباست تعبیر بلیغ رسول خدا ﷺ درباره کیفیت جان دادن شیعیان، که فرمود:

«هر یک از شیعیان ما که محبت بیشتری نسبت به ما داشته باشد، بیرون آمدن روح از بدنش همانند آن است که یکی از شما در گرمای

۱- «ان من استعد للموت حق الاستعداد فهو انفع له من هذا الدواء لهذا المتعالج، اما انهم لو عرفوا ما يؤدى اليه الموت من النعيم لاستعدوه واحتموه اشد ما يستدعي العاقل الحازم الدواء لدفع الآفات واجتلاب السلامة». امام جواد عليه السلام، معانی الاخبار، ص ۲۷۶.

۲- «فذاك الموت، هو ذلك الحمام وهو آخر ما بقى عليك من تمحيص ذنوبك وتنقيتك من سيئاتك... امام عسکری عليه السلام، مدرک پیشین.

سوزانِ روزی تابستانی، آبی سرد و گوارا بنوشد و دل تفتیده‌اش به آن
جلا یابد»^(۱).

و چنین است که مرگ، گل خوشبوی مؤمنان^(۲)، هدیهٔ ارزندهٔ ایمان
آورندگان^(۳)، آرامش دهندهٔ سعادت‌مندان^(۴)، غنیمت و بهرهٔ (بی‌پایان)^(۵)،
و کفّارهٔ گناهان مسلمانان^(۶) به شمار آمده است.

اما اگر مرگ این است، چرا مردم این مقدار از مردن می‌ترسند و چرا تا
این حدّ از مرگ هراسانند!؟

مردی نزد پیامبر ﷺ آمد و پرسید: مرا چه می‌شود که مردن را
دوست نمی‌دانم؟

فرمود: آیا تو را شرمی هست؟

عرض کرد: آری!

فرمود: آیا آن را پیش فرستاده‌ای؟

گفت: خیر.

فرمود: به همین خاطر است که مردن را دوست نداری^(۷).

۱- «إِنَّ اشْدَّ شَيْعَتِنَا لَنَا حَتَّى يَكُونَ خُرُوجَ نَفْسِهِ كَشْرَبِ أَحْدَكُمُ فِي يَوْمِ الصَّيْفِ الْمَاءَ الْبَارِدَ الَّذِي يَنْتَفِعُ بِهِ

القلوب». رسول الله ﷺ، بحار الأنوار، ج ۶، ص ۱۶۲.

۲- «الموت ريحانة المؤمن». رسول الله ﷺ، كنز العمال، خير ۴۲۱۳۶.

۳- «أفضل تحفة المؤمن، الموت». علي بن أبي طالب، غرر الحكم، ج ۲، ص ۴۸۳.

۴- «في الموت راحة السعداء». علي بن أبي طالب، غرر الحكم، ج ۴، ص ۴۰۶.

۵- «الموت غنيمة». رسول الله ﷺ، كنز العمال، خير ۴۲۱۴۴.

۶- رسول الله ﷺ، مدرک پیشین، خير ۴۲۱۲۲.

۷- امام باقر علیهما السلام، بحار الأنوار، ج ۶، ص ۱۲۷.